

SLATINSKE STENICE U VOJVODINI

Stenice su vrlo brojna i ekološki raznovrsna insekatska grupa, a najveći broj vrsta naseljava travna područja širom sveta. Mnoga (polu)prirodna travna staništa koja se sreću u Vojvodini opstala su zahvaljujući činjenici da se nalaze na zaslanjenim zemljištima (slatinama). Težak mehanički sastav, visok sadržaj soli i nestabilne podzemne vode čine ova zemljišta nepodobnim za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju te su u prošlosti slatine uglavnom korišćene za ispašu, što je obezbedilo opstanak autentičnog živog sveta.

Među slatinskim stenicama sreće se nekolicina vrsta koje se isključivo mogu naći na slanim stepama i slanim močvarama, i predstavljaju prave slatinske specijaliste. Slatinski specijalisti su pretežno biljojedne vrste koji se hrane na karakterističnim slatinskim biljkama (halofite), a distribucija stenica prati distribuciju njihovih domaćina, odnosno karakteristične slatinske vegetacije. Panonska nizija je zapadna granica rasprostranjenja većine slatinskih specijalista, dok istočne granice završavaju u Centralnoj Aziji; kod nekih vrsta je granica pomena još istočnije duž zone evroazijskih stepa.

Zbog ograničenog rasprostranjenja, odnosno, vezanosti za male fragmente slatinskih staništa i uglavnom nepovoljnog statusa populacija biljaka domaćina, slatinski specijalisti se smatraju ugroženim, a većina panonskih zemalja je uvrstila ove vrste na nacionalne Crvene liste.

Henestaris halophilus
(Burmeister, 1835)

Vrsta Henestaris halophilus je jedna od najučestalijih stenica na vojvođanskim slatinama, veličine je oko 5-6 mm i za razliku od većine slatinskih specijalista ishrana joj nije ograničena na jednu biljnu vrstu. Kao i većina predstavnika porodice Lygaeidae, ova stenica se hrani semenima slatinskih biljaka.

Solenoxyphus fuscovenosus (Fieber, 1864)
Solenoxyphus fuscovenosus je nova vrsta iz Srbije, po prvi put registrovana u SRP "Selevenjske pustare" 2015. godine. Odrasle jedinke su veličine 3-4 mm i sreću se samo tokom septembra i oktobra meseca. Jedina generacija ove vrste završava svoje razviće sa završetkom sezone stenica na slatinskim staništima. Biljka domaćin stenice je kamforika (Camphorosma annua) koja nastanjuje ogoljene depresije na najslanijim zemljištima. Kamforika u Srbiji nije pod zaštitom, ali su staništa koja ona nastanjuje uvrštena na listu staništa prioritarnih za zaštitu.

Conostethus hungaricus Wagner, 1941

Odrasle jedinke *Conostethus hungaricus* su dosta nežne i sitne građe, veličine oko 3,5 mm. Poznato je da vrsta ima jednu generaciju godišnje, a adulti su prisutni samo tokom maja i juna meseca kada je biljka domaćin u cvetu. Stenica je ishranom vezana uglavnom za slatinsku biljku *Lepidium cartilagineum* (= *L. crassifolium*) koja je poznata pod srpskim nazivom slatinska (panonska) gronica. Biljka domaćin je strogo zaštićena vrsta u Srbiji, čije je rasprostranjenje ograničeno na nekoliko slatinskih fragmenata u severnim delovima Bačke i Banata.

Henestaris halophilus (Burmeister, 1835)

Vrsta *Henestaris halophilus* je jedna od najučestalijih stenica na vojvođanskim slatinama, veličine je oko 5-6 mm i za razliku od većine slatinskih specijalista ishrana joj nije ograničena na jednu biljnu vrstu. Kao i većina predstavnika porodice Lygaeidae, ova stenica se hrani semenima slatinskih biljaka, ali u literaturi se najčešće navodi da naseljava staništa gde je prisutna i slatinska bokvica (*Plantago maritima*). Odrasle jedinke *Henestaris halophilus* se sreću od aprila do oktobra i tokom ovog perioda minimum dve generacije završe svoje razviće.

Specijalni rezervat prirode
"Pašnjaci velike droplje"

Специјални резерват природе
"ПУСКАХАА"

Специјални резерват природе
"ОКРАШ БАПА"

Специјални резерват природе
"HABR PROT"

projekat:
Stenice (Heteroptera) halofitnih staništa Vojvodine (II deo) – Mogućnosti za očuvanje stenica u Banatu
www.rufford.org/projects/jelena_seat_0

koordinator projekta i autor teksta:
Jelena Šeat
E-mail: jelena@habiprot.org.rs